

MOTIO 17

Dessewffy Emil elnök levele a Magyar Tudományos Akadémiának, Sz[ent] Mihály, 1865. május 20.
2 fol. autográf, toll, papír, 290 × 229 mm
MTA Könyvtár és Információs Központ Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, RAL 964/1865

Az adakozásnak a társadalom egészére kiterjedő jellegénél meg kell említeni az uralkodó felajánlását is, bár az már lényegében az építkezés lezajlása után érkezett. 1865 májusában az elnök Dessewffy ugyanis arról értesítette levélben a tagokat, hogy Ferenc József (1830–1916) magánpénztárából 15 000 forintot adományozott az Akadémia palotája építésére. (Egyébként Dessewffy maga járta ki ezt a hozzájárulást a császárnál, fáradságosan.) Az összeg egy része egy „kísérleti vegyi műhely célszerű felszerelésére” volt fordítható; ezt a kutatóhelyet a földszinten, az Akadémia utcai szárnyban alakították ki. A berendezés egy része – egy, a porzheimi Ignaz Mürle mechanikus által gyártott gőzapparátus – 1866 elején érkezett meg 386 porosz tallér értékben.²

1 Dessewffy Emil az Akadémia pénztárának, Pest, 1865. szeptember 4. MTA KIK KRKGy, K 1274/3d, Számlák, nyugták 1865, 331.

2 MTA KIK KRKGy, K 1274/3e, Számlák, nyugták 1866, 25, 39.

M. B.

MOTIO 18

Telekcsere-szerződés a Dunagőzhajózási Társaság és a Magyar Tudományos Akadémia között a telkek helyszínrajzával, 1860. augusztus 31. és szeptember 14.
6 fol. német kézirat, illetve kézrajz, toll, tus, tempera, akvarell, papír, 342 × 202 mm, a helyszínrajz, 355 × 470 mm
MTA Könyvtár és Információs Központ Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, K 1272/2–1

Dessewffy Emil elnök kérésére Pest város vezetősége 1860 márciusában kijelölte – és részben ingyen átengedte – azt a telket, amelyen a Magyar Tudományos Akadémia palotája felépülhet. A mai Széchenyi, Akadémia és Arany János utcák határolta telek adásvételi szerződését 1860. május 12-én kötötte meg Pest városa és a Tudós Társaság. Dessewffy már a telek megvétele előtt csaknem egy hónappal, az április 18-án tartott igazgatótanácsi ülésen felvetette, hogy a telket ki kellene cserélni a Dunagőzhajózási Társaság szomszédos, a Franz Josefs Platz-cal határos telkével. A cseréről szóló szerződés meglehetősen hamar, 1860. augusztus 31-én megszületett; az Akadémia tulajdonjogát még az év decemberében bejegyezték a telekkönyvbe. A szerződést az Akadémia részéről az építési bizottság tagjai – gróf Dessewffy Emil elnök, báró Eötvös József alelnök, gróf Károlyi György igazgatótanácsi tag (→ MOTIO 20.1-7) – írták alá, a Dunagőzhajózási Társaság igazgatósága részéről pedig Johann Simon von Sina (1804–1869) elnök és Wodianer Mór (1810–1885) kirendelt császári és királyi biztos voltak az aláírók.¹

1 Kemény 2015: 40–42.

U. B.–M. B.